

Se consideră mulțimea cu patru elemente $A = \{4, 15, 24, m\}$, unde $m \in \mathbb{N}$. Arătați că există $n, p \in A$, $n \neq p$, astfel încât numărul $n + p - 3$ nu este pătrat perfect.

Lucian Dragomir, lista scurtă, O.N.M. 2008

Soluție: Observăm că $4 + 15 - 3$, $4 + 24 - 3$ și $15 + 24 - 3$ sunt pătrate perfecte. Presupunem, prin reducere la absurd, că și pentru celelalte perechi de numere diferite din A suma din enunț este pătrat perfect, adică există $a, b, c \in \mathbb{N}$ astfel încât

$$\begin{cases} 4 + m - 3 = a^2 \\ 15 + m - 3 = b^2 \\ 24 + m - 3 = c^2 \end{cases} \text{ sau, echivalent, } \begin{cases} a^2 = m + 1 \\ b^2 = m + 12 \\ c^2 = m + 21 \end{cases} ;$$

de aici rezultă imediat $b^2 - a^2 = 11$ și $c^2 - b^2 = 9$. Din prima din aceste ecuații rezultă $(b - a)(b + a) = 11$ adică $b - a = 1$ și $b + a = 11$, de unde $b = 6$, $a = 5$. Dar din a doua ecuație $c^2 = 9 + b^2 = 45$, contradicție. (De altfel, $b = 6$ conduce la $m = 24$, ceea ce nu convine).

Observație: De fapt nicicare două dintre relațiile $a^2 = m + 1$, $b^2 = m + 12$, $c^2 = m + 21$ nu pot avea loc simultan pentru că cele două ar implica $m \in \{4, 15, 24\}$ ceea ce nu convine.

Există însă o (unică) valoare întreagă a lui m pentru care au loc simultan două dintre relațiile de mai sus: $m = -12$.

Alte soluții primite de la concurenți.

Soluția 2. (*Iulia Rebreanu*)

Un pătrat perfect poate da la împărțirea cu 7 numai unul dintre resturile 0, 1, 2 sau 4. Pentru fiecare din cazurile $m = M7$, $m = M7 + 1, \dots, m = M7 + 6$ se verifică ușor că cel puțin unul dintre numerele $m + 4 - 3$, $m + 15 - 3$ și $m + 24 - 3$ nu dă niciunul din resturile 0, 1, 2 sau 4 la împărțirea cu 7, prin urmare nu este pătrat perfect.

Soluția 3. (*Ștefan Dominte, Andrei Grigoraș, Ștefania Ligia Jianu, asemănătoare cu Soluția 2, dar modulo 8*)

Un pătrat perfect poate da la împărțirea cu 8 numai unul dintre resturile 0, 1 sau 4. Pentru fiecare din cazurile $m = M8$, $m = M8 + 1, \dots, m = M8 + 7$ se verifică ușor că cel puțin unul dintre numerele $m + 4 - 3$, $m + 15 - 3$ și $m + 24 - 3$ nu dă niciunul din resturile 0, 1 sau 4 la împărțirea cu 8, prin urmare nu este pătrat perfect.

(Putem evita analizarea cazurilor observând că $m + 15 - 3$ și $m + 24 - 3$ dau la împărțirea cu 8 resturi consecutive. Ca să fie pătrate perfecte ar trebui ca aceste resturi să fie 0 și 1, adică $m = M8 + 4$, caz în care însă $m + 4 - 3 = M8 + 5$ nu poate fi pătrat perfect.)